

року Англії, Франції, Німеччини та Італії. Саме Мюнхенська угода зробила Другу світову війну практично неминучою.

Переконливий матеріал на підтвердження зазначеної тези, подає провідний експерт британської військової розвідки Лен Дейтон у книзі «Вторая мировая: ошибки, промахи, потери». Спираючись на архівні джерела, свідощтва очевидців, він змальовує перед читачем масштабне полотно подій, які відбувалися напередодні та під час Другої світової війни. Він показує, як прорахунки і некомпетентність, небажання вчитися на власних помилках політичної та військової еліти основних світових держав призвели до розв'язування найбільшої битви в людській історії.

Лен Дейтон наводить один із скандальних моментів при підписанні документів у Мюнхені: «Коли Гітлер з Чемберленом зібралися підписати заяву, яка засвідчувала, що народи Великобританії та Німеччини більше ніколи не будуть воювати один з одним, з'ясувалося, що чорнильниця порожня. Більш обережна людина напевне засумнівалася б у щирості німецьких намірів, якщо ніхто навіть не потурбувався наповнити чорнильницю ... ».

Події Другої світової війни розвивалися доволі швидко. Німеччина захоплювала все більше й більше територій. Але після нападу Гітлера на СРСР, завдяки героїчному супротиву радянського народу, спільним воєнним діям проти агресора країн антигітлерівської коаліції, фашистські війська зазнали поразку на всіх фронтах Другої світової війни.

Зробивши висновок зі сказаного, можна виділити три основні причини й передумови війни: 1. Прихід до влади нацистської партії і економічне зміцнення Німеччини. 2. Мюнхенська зрада – політика потурання західних держав Німеччині. 3. Непослідовна політика радянського керівництва щодо агресивних дій фашистської Німеччини. Але головний висновок полягає в тому, що людство повинно вчасно запобігати агресивним діям з боку будь-якої держави. Тому, що війну легше запобігти, аніж зупинити.

Легоцька Ю.І.

НТУ «ХП»

УКРАЇНСЬКА ГРИВНЯ: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ

Наявність власної грошової одиниці є однією з ознак державності. Для України національна грошова одиниця – гривня. Таким чином, її історія є досить актуальним питанням.

В XI ст. розмаїття монетного обігу Русі акумулювалося в єдиному розрахунковому понятті – гривна. Назва «гривна», мабуть, походить від прикраси – гривни, яку виготовляли з бронзи, срібла, рідше – із золота у формі обруча. Зазвичай його носили на шиї (на «загровку») як чоловіки, так і жінки. Гривна вважалася предметом розкоші і дозволити її собі могли тільки заможні люди.

З часом слово «гривна» набуло й іншого сенсу, що відповідав певній вазі – вмісту цінного металу (срібла). Так з'явилися «гривна срібна» (вагова) та

«гривна кун» (лічильна). «Курс» лічильної гривни XI – XII ст. за «Руською правдою» можна визначити формулою: 1 гривна = 68,22 г срібла. Щодо вагової гривни, то з XI ст. в обігу були т. зв. «київські гривни», які мали шестикутну форму і важили 150 г срібла та новгородські гривни у вигляді довгих срібних паличок вагою 240 г. У кінці XIII ст. для новгородських злитків срібла поруч із назвою «гривна» почала вживатися назва «рубль», бо за потреби їх справді розрубували навпіл. Вже з XV ст. злитки взагалі виходять з обігу, а рубль залишається як грошово-лічильна одиниця. Саме рубль згодом стає символом російської, а потім і радянської монетної системи. Гривна ж продовжувала існувати до XVIII ст. лише як дрібна вагова монета – «гривенка».

Далі історія гривні пов'язана з добою Української Народної Республіки. Першого березня 1918 р. в УНР було прийнято закон про запровадження нової грошової одиниці – гривні, яка поділялася на 100 шагів. У Берліні було надруковано купюри. Гетьман Скоропадський, прийшовши до влади в Україні у квітні 1918 р., встановив як основну грошову одиницю карбованець, але після відновлення УНР повернулася і гривня.

Після проголошення незалежності у серпні 1991 р. Україна взяла на себе фінансове забезпечення економіки. З 10 січня 1992 р. Національний банк України ввів в обіг купони багаторазового використання. Хоча купонокарбованці запроваджувалися на 4 – 6 місяців, насправді вони проіснували 4,5 роки і взяли на себе весь удар інфляції.

Історична назва «гривня» повернулася в Україну у вересні 1996 р. під час здійснення грошової реформи та введення в обіг нової національної грошової одиниці. Безпосередня робота з виготовлення гривні розпочалася ще в квітні 1991 р. Дизайн знаків був розроблений українськими художниками Василем Лопатою та Борисом Максимовим. 25 серпня 1996 р. було оголошено указ Президента України Л. Кучми «Про грошову реформу в Україні». Її безпосереднє виконання покладалося на Національний банк. Відповідно до указу 12 – 16 вересня в Україні проводилася грошова реформа. За встановленим курсом – 1 гривня за 100000 купонокарбованців – було перераховано у гривні ціни, тарифи, оклади заробітної плати, стипендії, пенсії, кошти на рахунках підприємств і громадян. Після 16 вересня 1996 р. єдиним законним засобом платежу на території України стала гривня.

Лисяк С.
НТУ «ХП»

ДОСВІД ІСНУВАННЯ ДОНЕЦЬКО-КРИВОРІЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Можливо довго сперечатися про роль та значення Донецько-Криворізької республіки, про причини та доцільність її створення, але не можна забувати про її існування. Викреслювати її з історії, що відбувається вже протягом майже сторіччя, - це означає збіднювати історичну науку та заперечувати право жителів сучасної Східної України на історію свого рідного краю.